

Ehdotus A 1926/PRE
Tekijä Keskiryhmä
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Jäsen ehdotus yhteispohjoismaisesta turvallisuudesta ja puolustuksesta

Keskiryhmä ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että laaditaan ”Stoltenberg II -raportti” Pohjoismaiden yhteisestä turvallisuudesta ja puolustuksesta.

että tarkastellaan Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineuvoston asemaa suhteessa pohjoismaiseen turvallisuus- ja puolustusyhteistyöhön.

Taustaa

Vuonna 2021 tehdyssä mielipidetutkimuksessa, jossa kyseltiin 3 400 pohjoismaalaisen näkemyksiä ja prioriteetteja pohjoismaisesta yhteistyöstä, ehdottomasti tärkeimmiksi aiheiksi nousivat turvallisuus, huoltovarmuus ja ilmasto. Ei ole mikään uutinen, että juuri nämä aiheet nousevat vahvimmin esiin. Tilanne on ollut sama kolmessa edellisessä kyselyssä viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana. Pohjoismaisen turvallisuusyhteistyön lisäämiselle on kansalaisten vahva tuki ja sitä kansalaiset myös peräänkuuluttavat.

Vuoden 2021 alussa keskiryhmä teki ehdotuksen siviilivalmiutta käsittelevästä Stoltenberg II -raportista. Ja saimmekin raportin: siviilivalmiutta käsittelevän Enestamin raportin. Raportista jäi puuttumaan sotilaallista puolustusta ja turvallisuutta koskeva osa, ehkä luonnollisista syistä koronakriisin keskellä.

Tämän jälkeen Pohjoismaiden turvallisuusympäristössä on tapahtunut monia muutoksia. Venäjän julma hyökkäys Ukrainaan helmikuun lopulla 2022 johti siihen, että Suomi ja Ruotsi hakivat Naton jäsenyyttä ja Tanska luopui EU:n yhteistä puolustusta koskevasta varaumasta.

Pohjoismainen puolustusyhteistyö käynnistyi uuden nimikkeen alla vuoden 2009 lopulla, jolloin syntyi Nordefco ns. Stoltenbergin raportin julkaisemisen jälkeen. Sotilaallista yhteistyötä on kehitetty resurssien säästämisen suunnasta tätä nykyä strategisesti tärkeänä pidettyyn yhteistyöhön, jonka tavoitteena on yhteinen toiminta kriisitilanteissa. Tämä todettiin Nordefcon vuonna 2018 laatimassa visiossa vuodelle 2025, jossa

yhteistyötä laajennettiin koskemaan myös kriisiaikoja ("peace, crisis and conflict"). Nordfco-yhteistyö on ollut käynnissä eri kokoonpanoissa, osittain maiden geopoliittisista eroista, osittain liittolaissuhteista johtuen.

Turvallisuuspoliittisten asiantuntijoiden mukaan esteet aikaisempaa tiiviimmälle Nordfco-yhteistyölle viiden maan välillä poistuvat Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden ansiosta. Tällaisia esteitä ovat aiemmin olleet esimerkiksi luottamuksellisen tai salaisen tiedon jakaminen. Nato-jäseninä Suomella ja Ruotsilla on pääsy samaan tietoon kuin Norjalla, Tanskalla ja Islannilla. Maat ovat osa samaa Nato-komentorakennetta. Pohjoismaisen puolustusyhteistyön edellytykset paranevat täten huomattavasti.

Syksyllä 2022 käynnistyy Naton uusi puolustus suunnittelukierros. Kun Ruotsi ja Tanska kasvattavat puolustusbudjettejaan Naton vaatimalle tasolle, 2 prosenttia BKT:sta vuosittain, on odotettavissa, että Pohjoismaat tekevät yhteistyötä saadakseen yhteisestä puoluksesta parhaan mahdollisen vaikutuksen sekä Itämerellä että arktisilla alueilla. Samaa aikaan on erityisen tärkeää, että Pohjoismailla on turvallisuustilanteesta yhteinen käsitys Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen ja siitä seuranneen uhkakuvan muuttumisen valossa. Yhteisessä tilannekuva-analyysissä myös maiden välisten geopoliittisten erojen on käytävä selvästi ilmi realistisen perustan luomiseksi yhteisille toimille. Keskiryhmä suosittaa, että Pohjoismaat käynnistävät tämän analyysityön.

Reykjavikissa 6. syyskuuta 2022

Anders Adlercreutz (r.)

Anders Eriksson (ÅF)

Bertel Haarder (V)

Edmund Joensen (sb)

Eva Biaudet (r.)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Hafþís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Heidi Greni (Sp)

Heli Järvinen (vihr.)

Jaspur Langgaard (sb)

Katrine Kleveland (SP)

Mikko Kinnunen (kesk.)

Mikko Kärnä (kesk.)

Ola Elvestuen (V)

Ola Johansson (C)

Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.)

Per-Olav Tyldum (Sp)